

עלי מרפא
שער הגליון
יין הנגרי
למעשה
בני היכלא

- יגעת, תאמין שמצאת
- לותר על האמת החלקית
- רבינו מדבר אלי
- חיפוש העצה
- בנין היכל ה'

התורה הזמנית

דרכי נועם
טעים גן עדן
מכבי אור
עומק הפרשה
חנוך לנער
שאל בני
הלכה פסוקה

- אפיון באפיון
- לעבוד את ה' עם יצר הרע
- בבינה שאיננה של חינוך
- אתה נן יכול להכנס לא"י
- מדבר אל הקוץ?
- קברי צדיקים
- הלכות קידושא רבא

גליון שבועי למבקשי התרופה והעצה לעובדא למעשה במשנת רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

עלי מרפא

רבי נתן מדבר אליך!

היגיעה והחפוש לבד אינו נאָבד בשום אפן

יום א' ניסן תקצ"ב:

על כן כל מי שרוצה לחוס על נפשו, פמה וכמה התחזקות הוא צריך לבלי לאַשט עצמו מן הבקשה והחפוש לעולם, יהיה אף שיהיה, אפלו אם נדמה לו שאובד חס ושלוה בכל פעם יותר אך על פי כן הוא יעשה את שלו ויחפש יותר.

ואף על פי שאינו מוצא כלל, צריך להאמין שבודאי מוצא הרבה על ידי הבקשה והחפוש לבד, פי היגיעה אינו נאָבד כלל פי לית רעותא טבא דאתאבדי.

וזהו יגנתי ולא מצאתי אל תאמין, יגנתי ומצאתי תאמין, וקשה מה הוא לשון תאמין הלא יבולין לראות אם מצא אם לאו, אך באמת יכול להיות שיגיע הרבה ונדמה לו שעדין לא מצא כלל ומחמת זה הוא אומר יגנתי ולא מצאתי, אך על פי כן אל תאמין לו, רק יגנתי ומצאתי תאמין, אך על פי שאין בידו מאומה מה שמצא אך על פי כן תאמין באמונה שלמה שבודאי מצא הרבה, פי יש הרבה שאין מדאין לו מה שמצא עד הסוף, וגם אפלו אם לא מצא כלל עדין, אך על פי כן מצא הרבה על ידי החפוש והיגיעה לבד, פי היגיעה והחפוש לבד אינו נאָבד בשום אפן, ועל כן יגנתי ומצאתי תאמין, תאמין דיקא כנ"ל והבן היטב. נתן מברסלב

ההגיון - אינו האמת

היצר הרע משקר ומוציא דיבה, אסור לשמוע לשון הרע ואסור להקשיב ליצר הרע גם כשהוא מדבר ב'היגיון'.

רבי נתן במספר מקומות מסביר את סוד השלכת האמת, ארצה: האמת שקטרגה על האדם אכן דיברה אמת, אבל היא לא שיקפה את האמת לאמתה. אי אפשר להשיג את השם, וגם אי אפשר להבין את האמת שלו, אבל אפשר לקיים אותה לחיות אותה להצמיח אותה,

בפתיחת פרשתנו מופיעה פרשת המרגלים שהוציאו את דיבת הארץ רעה, ובכך הרחיקו את עצמם ואת כל בני דורם מהארץ הקדושה למשך קרוב לארבעים שנה. המרגלים גם רגמו ריחוק לדורות, כאשר אותו לילה בו בכו ישראל הפך לליל ט' באב בו נקבעה בכיה לדורות.

גם היצר הרע מוציא דיבה; קודם כל הוא מוציא את דיבת האמונה הטהורה וקרבת ה', כשהוא משכנע אותנו שכל זה לא בשבילנו ואינו בהישג ידינו. הוא גם מוציא את דיבתנו שלנו רעה, באוזנינו וגם למעלה, כשהוא עולה ומקטרג על האדם לאחר שהוא עצמו הסית אותו לדבר עבירה. אבל היצר הרע בעיקר משקר, והוא משקר באמצעות האמת.

גם המרגלים הוציאו את דיבת הארץ תוך שהם עושים שימוש ב'אמת', הם הביאו דוגמאות מוחשיות כשאמרו 'וגם זבת חלב ודבש היא וזה פריה', האמת שנשזרה בדברי המרגלים נועדה לבסס את השקר, וכדברי רש"י שם: 'כל דבר שקר, שאין אומרים בו קצת אמת בתחילתו, אין מתקיים בסופו'. הארץ אכן טובה מאוד ופירותיה גדולים ועצומים, אבל כל זה נאמר רק כהקדמה לאפס כי עז העם היושב בארץ'. ולקביעה הנחרצת: 'לא נוכל לעלות אל העם כי חזק הוא ממנו'. לאחר שהציגו בפני העם את הדוגמאות המוחשיות מהארץ הטובה, הם מתארים אותה כמוציאות בלתי אפשרית, רחוקה על פי כל היגיון, למרות היותה כה טובה ומבורכת.

אמת לאמתה

אמת מארץ

וכל זה אפשרי רק למטה בעולם הזה. העולם הזה נקרא עולם השקר אבל הוא עוד משהו - העולם הזה הוא עולם האמונה. הארץ היא אמונה כמו שכתוב 'שכון ארץ ורעה אמונה'.

בעולמות עליונים יש אור, ובעולם החשך שלנו אין הרבה אור, אבל אפשר להפיק הרבה מאוד אמונה. האמונה היא זו שצריכה להצמיח את האמת מחדש, באופן מתוקן ומדויק יותר. מתוך אמונה יכול אדם לחיות גם אמת גבוהה ובלתי ניתנת להשגה, וכדי לחיות את האמת צריך להסכים לרדת למטה, להיות מחובר ולעבוד את ה' מלמטה, מהמקום אליו הובילה אותך ההשגחה, בלי תלונות בלי שאלות ובלו להסתבך עם ה'היגיון'.

היצר הרע, כמו המרגלים וכמו הקטרוגים שקדמו לבריאת האדם, מנסה לשכנע אותנו שהאמת איננה כאן. כלומר, יש אמת אבל אתה שקרן, הארץ טובה אבל אתה חלש, אי אפשר להתווכח אתו כי הוא מביא 'ראיות' ומציג עובדות. אפשר לסלק אותו כשמחליטים לוותר על ה'היגיון' ועל ה'אמת' החלקית שבידיו, ולהתמקד באמת לאמתה, באמונה הפשוטה הקובעת כי אני את שלי אעשה לכבוד ה' בכל מקום בו אהיה, משום שאני מאמין כי במקום הזה נמצאת יחד איתי האמת של ה' ואני צריך להצמיח אותה, בתמימות בפשיטות בשמחה..

המדרש (בראשית רבה פ"ח) מתאר וויכוח שקדם לבריאת האדם, הדיון מתקיים בין המידות העליונות, חסד ואמת: חסד אומר יברא לפי שהוא גומל חסדים. אמת אומרת אל יברא לפי שהוא מלא שקרים. את הוויכוח הכריע הקב"ה באופן מופלא: 'מה עשה הקב"ה - היה נוטל אמת והשליכו לארץ', ועל זה נאמר 'ותשלך אמת ארצה'. המלאכים לא היו מסוגלים להבין זאת וטענו 'איך אתה מבזה תכסיס שלך, תעלה אמת מן הארץ'. והכתוב אומר 'אמת מארץ תצמח'. האמת הושלכה ארצה, כלומר לעולם הזה הקרוי 'עלמא דשקרא', ודווקא ממנו עתידה האמת לצמוח ולעלות, מדוע?

חק ולא יעבוד

יום	יום לחדש	ליקוטי מוהר"ן קמא	ליקוטי הלכות ח"ד	משנה ברוה"ב	דף היומי	ימי מוהר"ת
שבת	כא	קי.	קעט	צה:	כה	קפו
א	כב	קי:	ר	צו.	כו	קפז
ב	כג	קיא.	רא	צו:	כז	קפח
ג	כד	קיא:	רב	צו.	כח	קפט
ד	כה	קיב.	רג	צו:	כט	קץ
ה	כו	קיב:	רד	צח.	ל	קצא
ו	כז	קיג.	רה	צח:	לא	קצב

התורה הזמנית: ליקוטי מוהר"ן קמא. סימן ס"ב

רבינו התכוון אלי

- כל דיבור שיצא מפיו הקדוש, או מפי רבי נתן, או מגדולי אנ"ש שהיו אנשי אמת, כשיש דיבור כזה ואני שומע אותו, אפילו אם זה לא כתוב בספר, אבל אני שומע את זה, אני צריך לחשוב 'למה אני שומע את זה?' אם אני שומע את זה, מתכוונים אלי.

תקשיב היטב לדיבור, זה נוגע אליך גם כן, כי אם זה לא היה נוגע אליך, לא היית שומע את זה.

לוקחים תורה שרבינו מדבר שם מאמונה, ומתכוונים גם אלי, האם אין לי אמונה? הלא יש לי אמונה, הרי אני מאמין בה'.

אמונה היא תפילה. כשהש"ת עוזר ומגיישים את מעלת כל מילה בתפילה, רק אז אפשר להתחיל להרגיש כמה אני רחוק מזה, כמה אני רחוק מזה, אני מוציא דיבור מהפ, האם זה עם כל האמת? נמצא שהדיבור שייך גם אלי.

כך הוא חושב לו, 'רבינו לא מתכוון אלי, הוא מתכוון שם לרחוקים, אבל אני, זה הלא אני, מה, הוא מתכוון אלי?'

אם רבינו אומר את זה, הוא מתכוון אלי!

היו אצלינו אנשים ספורים בלבד שידעו והרגישו את זה.

היו כאלה זקנים שהיו צועקים על הציון של רבינו בקולי קולות.

רבי ישראל מטראוויץ זצ"ל זקן ואיש צדיק, וצועק על הציון של רבינו 'ראה מסוכן כמוני, כמוני' בכאלה צעקות.

איך הוא יכול לצעוק 'ראה מסוכן כמוני'? הלא הוא היה בצעירותו יהודי כשר, ובוודאי בזקנותו, איך הוא היה יכול לצעוק כך?

אבל אם מדברים מאמונה ויודעים שזה מה שרבינו רצה, וזו האמת שבדרך של רבינו, יכולים גם בגיל תשעים לצעוק 'ראה מסוכן כמוני'.

דיבור של רבינו, צריכים לדעת - שייך לכל אחד. כל אחד כפי ערכו. אם אני שומע את זה, מתכוונים אלי ג"כ.

הש"ת ירחם עלינו שאת זה נזכה לזכור טוב, שיש לנו רבי רחמן, ורבינו רצה רק שכל אחד ימשוך את עצמו אל האמת, שזה נקרא 'תמימות ופשיטות' כל אחד כפי ערכו. ואז יהיה בן אדם אחר לגמרי, מהות אחרת לגמרי.

ניצור לשונך הלכות לשון הרע

אסור לספר על מידות רעות שיש באדם, כגון לומר עליו שהוא בטלן, קמצן, גאוותן, אכזר, או כעסן.

וכן אסור לספר על אדם סיפור שמתוכו ניכר מידותיו הרעות, למשל:

א. לספר על אדם שבאו לבקש ממנו צדקה והוא נתן להם חצי שקל וביקש עודף.

ב. לספר על אדם שאינו הולך לחתונה אם לא יתנו לו סידור קידושין או לברך שבע ברכות.

ג. לספר על אדם שרק אומרים לו מלה אחת, ותיכף הוא מתחיל לצעוק.

ד. לספר על בחור שישב לו בנחת באוטובוס, ונתן לזקנים לעמוד.

ואפילו לספר על על אדם שאינו נוהג באחד מהמידות ששבחו החכמים, כגון אם מספרים על אדם שהחזיר עלבון כשהעלבו אותו שלא כדין, ולא

היה מן הנעלבים ואינם עובלים. אסור, משום הורדת ערך. [קיצור הל' לשה"ד]

וה' יתברך ברא כל אחד בדעה משנה מחברו דיקא, כדי שכל אחד בשניו דעתו יכלל באחדות עם חברו, ולא יבוא לידי קנאה ושנאה וקטטה, ה"ו, ע"י שניו דעתם, רק יאהבו זה את זה ויקימו את התורה והמצוות יחד ויכללו כלם כאחד, שיה יקר מאד אצל ה' יתברך: ליקושי הלכות ריבית ה, א

להכלל ב'עצה' של התורה

שמבין את כל הסוגיא, וגם כשעדיין אין לו דבר שלם, כל הבנה קטנה בתורה הוא שכל אלוקי שנכנס בו.

להנצל מעצת הנחש: גם בעבירות יש ענין זה, שיש את החטא עצמו, ויש את העצה והמחשבה הקלוקלת מאחורי העבירה. וככל שאדם חוטא יותר, נכנס בו יותר הדעת וההסתכלות על העולם באופן מקולקל.

הנחש בעת שהחטיא את אדם וחווה הכניס בהם זוהמה, שמזוהמה זו נתקלקל כל העצה של העולם, וכל בני אדם שבעולם שאינם עוסקים בתורה דעתם משובשת להשתמש בעולם לפי 'עצת הנחש'. ועל כן על ידי שלומד תורה הוא מזכך את עצמו מ'עצת הנחש' וזוכה ל'עצה' של הבורא.

להיכלל בדעה אחת כמו נישואין: התורה היא כמו נישואין, שבנישואין חתן וכלה העיקר הוא לא ההתחייבות עצמם, אלא התקשרות והתכללות הדעות זה בזה, שאי אפשר לבוא להתקשרות הדעות רק על ידי שמתחייבים בפועל בחובות של אחד לחבירו, נמצא שכל חובה וחובה שצד אחת עושה למען השני הוא רק 'עצה' לבוא להתקשרות.

כך גם בתורה, עיקר הכוונה בלימוד הוא לבוא לידי נישואין, לחפש להיכלל בדעה אחת עם נותן התורה, וזה נעשה על ידי כל לימוד ולימוד שלומד.

(על פי ליקו"מ סי' ז')

לחפש ה'עצה' שבתורה: אדם השואל עצה מרבו, יש ששואל את ההוראה ומקיים את דברי רבו, ויש שנכנס להבין את עומק העצה שיש בדבריו. כי בכל הוראה יש עצה עמוקה מאחורי אותה הוראה, וככל שמתבונן האדם בעומק העצה שבדברי רבו, כך נכלל יותר בדעת רבו, ומתחיל לחשוב כמותו יותר ויותר.

כך גם בתורה יש את חלק קיום ההוראה של התורה היינו חלק קיום המצוות של התורה, ויש את ה'עצה' שיש בעומק ההוראות, והוא להבין את הדעת שיש בעומק התורה.

דעת תורה: בכל לימוד תורה שאדם לומד, כל לימוד שיהיה, הוא מקבל 'דעת תורה', היינו שנכנס לעומק העצה שיש במצוות, ומתחיל לקבל שכל האמת של 'נותן התורה', וכך יכול להסתכל על העולם בעיניים אחרות לגמרי, עיניים של 'דעת תורה'.

אמנם 'דעת תורה' אמיתי בשלמות יש לאדם גדול שעסק בתורה שנים רבות וחתר להשיג את פנימיות עומק התורה לשם שמיים, בנקיות הלב, ובדיקיות הבורא, אך בוודאי כל אחד בכל טיפת שכל שמבין מהתורה, נתיישר שכלו עוד מעט לחשוב כמו שהבורא קבע איך שצריך המח והשכל לחשוב.

זאת צריך הלומד לזכור בעת לימודו, שכל מעט שכל שמבין הוא נכנס לעומק העצה של התורה, וענין זה נותן חיות גדול בלימוד התורה, שגם עוד לפני

הליכות

שיחות ומנהגים
גאווה - גלות וגאולה

פִּשְׁפְּפוּ לְרַגְלֵי מַה שְׁאֲמַר הַרְבּ מִפְּאֲרֵי־שִׁטּוֹב שֶׁבִּשְׁנֵי תַק"ע תְּהִיָּה שְׁנֵי הַגְּאֻלָּה, וְרַבֵּן לְדָבָר: "תִּקַּע בְּשׁוֹפָר גְּדוֹל לְחִירוֹנֵנוּ, אָמַר רַבֵּנוּ: "תִּרְחַם אִיז אוֹיֵךְ אֶ אֲרוּ" - "תִּרְחַם" גַּם הִיא שְׁנֵיהֶם! כְּאֹמַר: אִם תִּקַּע הִיא שְׁנֵי הַגְּאֻלָּה, וְהִרְמִיז לָזֶה בְּקִטּוֹב "תִּקַּע בְּשׁוֹפָר", הִרִי שְׁנֵי תִרְמִ"ח מִרְאִיז בָּה עֲנֵן הַגְּאֻלָּה, כְּמוֹ שֶׁתִּכְתֹּב "אֲתָה תִקְוֶה תִרְחַם" צִיּוֹן. וְלִשְׁדָּבָרוֹ עִם רַבִּי אֲבָרְהָם ב"ר נַחְמָן אַחַר שֶׁאָף עֲבַר שְׁנֵי תִרְמִ"ח וְלֹא זָכְיָנו לְפִקְדֵיךָ, עָנָה עַל כָּךְ שֶׁבִּשְׁנֵי זֶה נִתְגַּלָּה בְּעוֹלָם הַתְּקֵלָת וְעַל הַתְּקֵלָת אֲמִירוֹ חֲז"ל (בבא בתרא ע"ד) שֶׁעֲתִידָה לְהִתְגַּלֹּת בְּעַת הַגְּאֻלָּה!:

אָמַר רַבִּי אֲבָרְהָם ב"ר נַחְמָן בְּשֵׁם מוֹהֲרֵינִי, שֶׁפָּעַם לְשִׁדְּבָרוֹ מִשְׁנֵי הַפְּלָאוֹת מְגִלָּה וְגִלְגָּל קוֹשֵׁי הַגְּלִילָת, בְּכַפֵּט מוֹה שֶׁאֲמָרוּ וְדָבָרוֹ הַצְּדִיקִים מְגִלָּה הַנְּסִינּוֹת וְהִסְתִּירָם שֶׁעוֹד יַעֲבִירוּ עַל יִשְׂרָאֵל בְּעִקְבוֹת מִשְׁיָחָא, אָמַר מוֹהֲרֵינִי, שֶׁמִּפְּדֵי אֲחָד יִזְקָא מִדְּבָרִים וְעֵצִימוֹת אֵלּוֹ שֶׁאֲמָרוּ הַצְּדִיקִים עַל הַעֲתִידִי לְבֹאוֹ עֲלֵינוּ, מִזֶּה בְּעִצְמוֹ הוּא מוֹתֵחֵק, שֶׁאֵם רָאוּ מוֹה שֶׁאֲמָרוּ בְּדוֹאֵי רַחֲמוֹ עַל הַדּוֹד וְהַפְּצִיחוּ בְּתַפְלָה, שֶׁנִּשְׁכַּח לְעַמּוֹד בְּמִצְבֵּים קָשִׁים וְנִסְיָנוֹת מְרִים אֵלּוֹ:

כְּשֶׁדָּבָר רַבֵּנוּ מִגִּנּוֹת מִדַּת הַגְּאֻלָּה אָמַר: "אִ מַת קָעֵן הָאֵן גְּאֻלָּה, עַד הָאֵט אֶ שִׁינְעֵ לְוִיָּה" - "לְמַת יָכוֹל לְהִיֹּת גְּאֻלָּה, יֵשׁ לוֹ לְוִיָּה יִפְהָ" דְּהֵינּוּ שֶׁאָף עַל פִּי שֶׁהוּא מוֹת, עַדִּין יֵשׁ לוֹ הַרְחִיקִי גְאֻלָּה וְכַבּוֹד:

מוֹהֲרֵינִי פִּרְשׁ אֶת הַמִּשְׁנָה דְּרַבִּי אֶלְעָזָר הַסֵּפֶר (אבות ד, כא) "תִּקְנָהּ וְהִתְקַדְּוּ וְהִתְקַדְּוּ מוֹצִיאִין אֶת הָאָדָם מִן הָעוֹלָם" "הַקְּנָהּ וְהִתְקַדְּוּ" לֹא דִי דִי בִּיט אֶ מְקַנְאֵינִי, דִּי בִּיט אֶ בַּעַל תְּאוֹהֲלֵינִי, וְיִלְסֵט נֶאֱמַר כְּבוֹד הוֹיכֵט? דָּאֵם אִיז שְׁוִין מוֹצִיאִין אֶת הָאָדָם מִן הָעוֹלָם" - "תִּקְנָהּ וְהִתְקַדְּוּ, נוֹ! אֶף לֹא דִי שֶׁאֲתָה בַּעַל קְנָהּ, וְשֶׁאֲתָה בַּעַל תְּאוֹהֲלֵינִי, הַפִּין אֲתָה אֶף גַּם לְכַבּוֹד? זֶה קָבַר מוֹצִיאִין אֶת הָאָדָם מִן הָעוֹלָם":

פָּעַם אַחַת אָמַר מוֹהֲרֵינִי: "תוֹעֵבֵת ה' כָּל גְּבַה לֵב", וְדַחַק תִּבַּת כָּל, הֵינִי אֶפְלוֹ לְשֶׁעוֹסֵק וְעוֹבֵד אֶת ה' בְּתוֹרָה וְתַפְלָה:

גלות וגאולה

רַבֵּנוּ אָמַר: "בְּעִקְבוֹתָ דְּמִשְׁחָא פִּירַט הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ דְּרָאֵט אֲרַבְעֵט" - "בְּעִקְבוֹתָ דְּמִשְׁחָא מְנַהֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֶת הָעוֹלָם בְּעִדְיֵנוּת רַבָּה - אִיִּדְלֵי בְּעִבּוֹת סִיבֵי בְּרָזֵל דְּקָם הַסְּבִיכִים זֶה בְּזֶה". דְּהֵינּוּ שֶׁאִין מְבִינִים כָּלֵל אֶת הַתְּגַלְתּוֹ יִתְבָּרַךְ:

לבנות בית לה'

בחצי שנה".

הכומר קיבל את דבריו ברצינות רבה. "ובכן, נפגש שוב בעוד ששה חודשים, ונוכל לגשת לעריכת החוזה לתחילת הבנייה".

הוא נפרד ממנו בנימוס ונסע לדרונו. הכומר אך יצא מביטו, ור' נפתלי הפטיר מיניה וביה: הגיעה העת לעלות לארץ ישראל! אמנם, כאן באוקראינה יש לו פרנסה בשפע ויכול הוא אף להלוות לאחרים, ואילו בארץ ישראל שוררת עניות מופלגת ואין לדעת כיצד יתפרנס, אך זהו כנראה רצונו יתברך. את כישוריו, אשר בהם חננו ה', ינצל אך ורק לגדל את כבודו יתברך וחלילה לא להיפך, הס מלהזכיר. אין זאת אלא סימן מן השמים כי הגיע עת לחננה.

הוא מכר את נכסיו בחשאי ובמהירות, ביקש מהשכנים שלא יספרו מאומה, ויצא לדרונו, מותוך אמונת אומן.

בתום המסע הימי, עמדו רגליו של ר' נפתלי על אדמת ארץ הקודש, הוא שם פעמיו אל ירושלים עיר הקודש, וקבע את מושבו בפלטרין של מלך.

חצי שנה חלפה מאז ביקורו של הכומר בבית האדריכל היהודי, ושוב נראתה מרכבתו ההדורה ברחובות ברדיטשוב. הלה זכר היטב את כתובת מגוריו של האדריכל, והוא כבר הכין את תנאי החוזה האמור להיערך ביניהם.

הרָקֵב עצר את הסוסים מהילוכם. הכומר היטיב גלימתו, ירד לאטו מן המרכבה ונקש על הדלת. אדם אחר, בלתי מוכר, עמד בפתח: "כן, מה רצונכם?" "באתי להיפגש עם נפתלי רוקמאן, האדריכל". "נפתלי? הוא עזב מזמן את הבית הזה ונסע אל מקום בלתי ידוע". "ומתי הוא אמור לחזור?" "ביקש הכומר לדעת". "איני יודע להיכן נסע, אולם כיום מתגוררים כאן דיירים אחרים", פסק האיש את פסוקו, פכר ידיו לצדדים ופנה לסגור את הדלת.

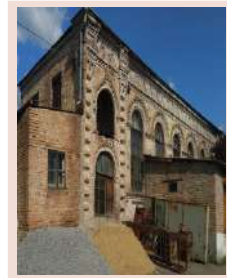
הכומר נותר על עמדו מהורהר, ומאוכזב עמוקות. כל תקוותיו לכנסייה מפוארת כדוגמת הבניין הנאה שבאומן, נגזרו ונעלמו להם באחת. חלומו התנפץ ברגע.

לא היה לו אפילו אל מי להפנות את כעסו ומפכה נפשו, שכן, לא היה בידו אפילו קצה חוט על מקום מגוריו החדש של האדריכל היהודי.

ו' נפתלי - הוא המשיך לעבוד את בוראו בין חומות ירושלים עיר הקודש, הסתפק במועט ושמח בחלקו, והודה לה' "שלא שם חלקנו כהם וגורלנו ככל המונם".

עם גמרו בנייתו המחודשת של הקלויז - בית המדרש דחסידי ברסלב באומן בשנת תרס"ג, הגיעו רבים לחזות במבנה בעל הגימורים הארכיטקטוניים משובבי-העין.

השמועה אודות הבניין הנאה פשטה בכל האזור, ושלא ברצונו הפך האדריכל, הלא הוא החסיד ר' נפתלי כהן מברדיטשוב, לשיחת היום. באחד הימים עצרה מרכבת שרד ליד ביתו בברדיטשוב. מתוכה ירד כומר לבוש שחורים, בצעדים מדודים פסע אל דלת הבית ונקש

בית אמונה הקלויז העתיק באומן

מספר נקישות. נשימתו של ר' נפתלי נעתקה מפיו בראותו מיהו העומד בפתח. "האם אתה הוא נפתלי רוקמאן, האדריכל?", "אכן", ברצוני לשוחח אתך, האם אפשר לשבת ולדבר?" "כבקשתך".

"ובכן" ברה הגוי את מילותיו, "ראשית אציג את עצמי, אני הנני ראש-הכמורים באזור אומן, יש לי קשרים בחצר המלוכה, ואין צורך לציין כי מזומנים אינם חסרים באמתחתי. ראיתי את הבנין שבנית באומן והוא מצא חן בעיניי מאוד. זה זמן רב שאני מחפש תכנית בנייה בשביל כנסייה מפוארת שתיבנה באומן, אשלם כל סכום שתשית עלי".

למשמע בקשת הכומר, התחלחל ר' נפתלי. אלא שיהודי פיקח היה, הוא הבין מיד כי אין זו כלל שאלה, אלא ציווי. למעשה, הכומר מציב בפניו את הברירה: או להיענות להצעה מרצון, או לעשות זאת מתוך כפייה. ומה יכול יהודי לעשות מול כומר בעל מעמד שיד ורגל לו בארמון הצאר?

אולם הוא הסתיר את הסערה המתחוללת בקרבו. "שמע נא, בתקופה הקרובה אני טרוד בעבודות שנטלתי על עצמי וטרם השלמתי אותן, אם לא אסיים את אלו שהתחלתי במועד שיכמתני עם המזמינים, אפסיד את שמי הטוב. לכן אאלץ לדחות את עריכת החוזה אתך

דרכי נועם

חיפוש אור הצדיק בתורתו הקדושה

ביאורים על תורה ס"ב מאמר ה'

ע"פ שיעורי הגה"ח ר' ניסן דוד קיוואק שליט"א

[א] דע, שעל ידי אכילתם של ישראלי, נעשה ייחוד קדשא בריהו הוא ושכינתה אפין באפין, בחינת (היה ב): "ויאמר בעז לרות לעת האכל גשי הלם". לעת האכל דיקא, הינו על ידי האכילה אשי הלם, דא ייחוד קדשא בריהו הוא ושכינתה. בחינת (פראשית מ"ד): "ויגש אליו יהודה" דא תקרבתא מלכא במלכא (והו יגש דר"ה, ועז שם פרוש הרמ"ז).

רק האכילה צריך להיות מאכל אחר שנתפרר, ואין בו שום תערובות. כי מאכל שיש בו תערובות. על ידי מאכל כזה, יוכל האדם לחטא:

[ב] והברור של המאכלים, הוא על ידי אמונה. כי האמת, מה שהגביל השם יתברך לשכל האנושי שיוכל להבין, הוא מצוה גדולה לחיד השכל, להבין הדבר על בריו, ועל זה נאמר (אבות פרק ב): 'ודע מה שתשיב לאפיקורוס', כי יש חלוק בין הקשיות, כי יש קשוי שיוכל האדם להבין תרוץ על קשוי זה, על זה נאמר: 'ודע מה וכו'. ויש קשוי שאינו באפשרי לשכל האנושי להבין תרוץ על קשוי פזו, רק לעתיד לבוא יתגלה התרוץ, אסור לאדם לעזוב בהם, וכו' וזה (תהלים ק"ט): 'אודך בישור לבב בלמדי משפטי צדקך'. 'לבב דיקא, בשני יצרו. אימתי, פד 'למדי משפטי צדקך', הינו על ידי למוד הפוסקים: אכל הקשיות שאין עליהם תרוץ, אסור לאדם לעזוב בהם, רק לחזק את עצמו באמונה. וכשיש לו אמונה בשלמות, יוכל להיות על ידי אכילתו, ייחוד קדשא בריהו הוא ושכינתה פניל. בחינת (תהלים ל"ז): 'ורעה אמונה', הינו בחינת אכילה על ידי אמונה:

למה הזכיר דווקא ייחוד אפין באפין

הנה כבר נתבאר שאין הכוונה שימתין האדם עד שיהיה לו אמונה בשלימות, אלא עיקר העבודה היא עצם האמונה בעניין זה, ונבאר העניין מעט, כי הנה באמת עניין זה של ייחוד קוב"ה ושכינתה "אפין באפין", הוא חידוש גדול, שלכאורה לא מצינו בדברי האריז"ל עניין זה [רק בליקוטי תורה בפרשת עקב ופרשת בהר, מתבאר ענין תיקון הניצוה"ק והגלגולים שבמאכלים, וכן בחינת תיקון המדות, אך לא מבואר שיש ייחוד פנים בפנים]. ויותר מזה שבדברי האריז"ל מבואר שייחוד פנים בפנים הוא ייחוד גבוה מאוד שיש רק בשבת, ואין ייתכן שהוא נעשה ע"י כל אכילה של ישראל.

ובאמת צריך להבין את עצם הדבר למה נקט רבינו לשון מופלאה זו של ייחוד אפין באפין, ולא נקט בפשטות שיש בזה נחת רוח להשי"ת ע"י שאדם מתגבר באמונה ואינו נופל להסתרת אור האמונה, שזהו לשון פשוטה ומובנת לכל אחד, ומפני מה נקט לשון גבוה כזה של ייחוד אפין באפין שהוא עניין שאינו מובן לכל אחד, ואף לא הזכיר כאן את העניין הפשוט והמובא בכל הספרים שבעת האכילה יש בירור ניצוצות הקדושים, [וגם בדברי רבינו במאמרים אחרים מובא עניין זה אבל במאמר זה לא נזכר כלל עניין זה], ונקט רק עניין מופלג זה של ייחוד אפין באפין ולכאף הדבר אומר דרשני.

עיקר הייחוד נעשה ע"י הצדיק והעיקר הוא ההתקשרות ע"י האמונה בכוחו

אלא שהביאור בזה שבאמת הייחוד העליון והגבוה הזה נעשה בכח הצדיק השלם והמופלג, כי באמת מבואר בדברי האריז"ל שבשביל ייחוד פנים בפנים צריך המשכת המוחין בדרגא גבוהה מאוד, שבשביל זה צריך צדיק מופלג מאוד, וזה עצמו הכוונה "אכילתן של ישראל", היינו שכל ישראל הם בחינת נשמה אחת, ומאוחדים זה בזה, וכולם מקושרים לצדיק שהוא זה שיכול לפעול את הייחוד הזה בכל אכילה ואכילה, אפילו בימות החול, ועיקר ההתקשרות הוא בזה עצמו שאנו מאמינים בכוחו לפעול ייחוד פנים בפנים מכל אכילה ואכילה, זה עצמו עיקר האתערותא דלתתא, ולכן בהכרח להודיע

לעיבוד ההתבוננות בספרי רבינו ז"ל

לחידודא

תשובה לחידה הקודמת:

"באמת היו צריכים שיהיה להם כל היום התבודדות". כמה זמן האריך רבינו ז"ל בשחיה זו במעלת ההתבודדות? ... והיה מאריך בשחיה זו כל היום, אשרי שיאחז בזה! חיי מוהר"ן תל"ח

מהו החידוש והפלא הגדול מכל יצירת מעשה בראשית? ריבית

הזוכה: נפתלי גרודז'ינסקי ב"ב. זכה בשובר זכיי ע"ס 100 ש"ח עבור טיסה לאומן

עניין זה של ייחוד אפין באפין אף שהוא דבר שאינו מובן לכל אחד, כי באמת הדבר נעשה ע"י הצדיק המופלג, אבל מוכרח שיהיה לנו את האתערותא דלתתא של האמונה בעניין זה אע"פ שאין אנו מבינים עד היכן הדברים מגיעים, ועצם האמונה הזו שיש בה אמונה בכח הצדיק, זהו בחינת התקשרות לצדיק שע"ז באמת נעשה בכל אכילה וייחוד פנים בפנים, וכן מתבאר מתוך מה שמביא רבינו את הפסוק ויגש אליו יהודה, שהוא בחינת תקרבותא דמלכא במלכא, ובפסוק זה מרומז בחינת ההתקשרות לצדיק, שיהודה שהוא בחינת איש הישראלי, ניגש ומתחבר ליוסף, וע"ז נעשה הייחוד, [ובהמשך המאמר מבואר איך שבפסוק זה הוא סדר המתקת הדינים שנעשה ע"י הצדיק שע"ז הוא שלימות הייחוד].

עיקר עבודת האדם תלויה בעניין זה

ובאמת כפי שמתבאר בהמשך המאמר הרי שכל עבודת האדם תלויה בעניין זה של האכילה, כי תאוות אכילה ושתייה הם בחינת ראשי התאוות שכל התאוות נמשכים מהם, וכן בתחילת המאמר הזכיר רבינו שכשהמאכל אינו מבורר יכולים ע"ז לחטוא, אבל אף על פי כן לא התחיל רבינו בחלק האזהרה שצריך להיזהר מתאוות האכילה ומוכרחים בחינת תענית, אלא התחיל דווקא מחלק התיקון שע"י אכילתן של ישראל נעשה ייחוד קוב"ה ושכינתיה אפין באפין, ואף לא הזכיר בזה תנאים, רק אחר כך המשיך וביאר שהדבר תלוי באמונה, וכל זה מורה בבירור שבדווקא פתח רבינו באופן כזה כדי להורות לנו את דרך העבודה בעניין זה, שעיקר העבודה היא לדבק את עצמו באמונה זו שבוודאי נעשה ע"י אכילתו וייחוד אפין באפין, והיינו כי בכח הצדיק נעשה ייחוד זה בכל עת, וכפי מה שמדבק את עצמו באמונה זו, זה עצמו עיקר האתערותא דלתתא של האמונה שעל ידה נעשה הבירור, ובה עצמו יש אלפים ורבות מדרגות, אבל עיקר העבודה היא לבוא לבחינת אמונה כזו שע"ז יזכה להתלהבות הלב להשי"ת בעת אכילתו, ולדקדק באכילתו שיהיה בדרך ארץ ובכשרות ובברכות בכוונה, באופן שהאמונה היא בלב שלם והוא חי עם האמונה הזו, וכמו שנתבאר במאמרים הקודמים, וכשהאמונה היא בדרגה כזו, אזי יש בכחה לפעול את הייחוד אפין באפין.

בניין האמונה והדעת

וכך יוסיף ויבנה את האמונה במשך היום ובפרט בעת התפילה, שאז הוא עיקר בניין יסוד האמונה אצל האדם, ולהארת האמונה בעת התפילה ובכל היום צריך לבנות את הדעת ע"י לימוד הפוסקים [ובכלל זה ספרי רבינו ז"ל ומוהר"ן], שע"ז זוכה האדם לתיקון הדעת שע"ז זוכה להארת האמונה יותר ויותר, כי הדעת הוא שורש האמונה, וכפי מה שזוכה למדרגות נוספות של אמונה, כך נעשה הבירור יותר ויותר בשלימות בעת אכילתו, כי הכל תלוי באמונה, ובפרט בשעת האכילה, [אלא שבניין האמונה נבנה במשך היום, ובפרט בבוקר בתפילת שחרית, וכמבואר בהמשך המאמר שהאמונה מתחדשת בכל בוקר], אבל בכל מצב ובכל אופן צריך להאמין שבכח הצדיק נעשה ייחוד קוב"ה ושכינתיה אפין באפין, והדבקות באמונה הזו היא עיקר האתערותא דלתתא לפעול את הייחוד הזה וכנ"ל, [ולכן מדגיש בזה הלשון "דע" כי זהו "ידיעה" שאינה קבועה בלב האדם, וצריך הרבה להתייגע להכניס את הידיעה הזו בלב, ולהינצל מכח הבחינות של "הסתרת הידיעה" שיש על הידיעה הזו].

ממלצת על הרחוקים לפני השם יתברך שיקרב אותם בצל כפיו. כאן מבואר מהי התפילה שאנחנו מתפללים להשם כשזוכים להיות איתו פנים אל פנים. הייחוד פנים אל פנים מתרחש דווקא כשמתפללים על הרחוקים (הן אנשים רחוקים והן המקומות בנפש שהאדם מרגיש רחוק מהשם). להתפלל על הרחוקים זו הבחינה שהדיבור הופך את עצמו בשביל ללקט את ניצוצות הקדושה (שאלה ה5). הרחוקים הם אלו שטעו והתרחקו מהאמונה בגלל הסיבות שהן בחינת אחוריים (כמבואר באות ה' שהקליפות יונקים מאחוריים). בשביל להיות פנים אל פנים צריך לדבר עם ה' דווקא על העניינים שהם בחינת אחוריים (ע"ן בכלל ה21 מעניין נשיאת הפכים). בכל התבודדות, דווקא כשמדברים עם ה' על הכאבים, הבלבולים, התגברות התאוות, החושך בעבודת ה' (שלי ושל כל עם ישראל), אפשר לזכות לקרבת השם הכי גדולה.

החפץ בעלום שמו. כל טובו.

את הדיבור לגלות מצרים, בחינת מיצר הגרון, בחינת ניחור גרוני ואינו יכול לדבר שום דיבור לפני השם יתברך. מבואר, שתאוות אכילה מפילה את הדיבור לגלות מצרים (תירוץ לשאלה ה1 וה3), ושהגלות זה מצב שהאדם לא מסוגל להתפלל (=לדבר לפני השם יתברך) (תירוץ לשאלה ה2). יוצא, שגלות הדיבור היא גלות התפילה. באות ב' כתוב, שהסיבה שהאדם לא מתפלל בהתלהבות ולא מדקדק לכון את דבריו, היא שנסתרת ממנו הידיעה שהוא עומד מול ה'. כלומר, התגברות התאוות על הדיבור היא התגברות הקושיות (היצר הרע) על האדם שמרחיקה אותו מהאמונה הפשוטה שהוא עומד מול ה' בתפילה. אם כן, כשאדם מתגבר על היצר הרע ומכריח את עצמו להתפלל ולהאמין שהוא עומד מול ה' למרות הבלבולים והקושיות, הוא מוציא את הדיבור מהגלות (תירוץ לשאלה ה4). באות ו' רבינו אומר שכשיש ייחוד קוב"ה ושכינתיה באכילה, האמונה

שלום וברכה למערכת עלה לתרופה, שולח לכם משהו שהתחדש לי בתורה סב, עבור מדור אור חזק בעלון שלכם. בתחילת אות ד' רבינו אומר "ולהשלים את האמונה, היינו לקרב את הרחוקים כנ"ל, צריך מתחילה להעלות ניצוצי אותיות הדיבור. וכשנתבררו אותיות הדיבור, אזי הופך את עצמו הדיבור, ומלקט הניצוצות הקדושה מבין הקליפות, ונשארים הקליפות בלא חיות". יש כאן כמה דברים שטעונים הסבר. 1. להיכן הדיבור נפל? 2. איך זה נראה בעבודת ה' כשהדיבור נפול ולא מבורר? 3. מה גורם לדיבור ליפול? 4. מה זה אומר להעלות את הדיבור? 5. מה זה העניין שהדיבור הופך את עצמו ומלקט את ניצוצות הקדושה? לפי הכלל ה1 (שהוא הכלל העיקרי), נחפש את התשובות בתוך תורה סב עצמה. באות ה' רבינו אומר שכשיש פריעה (שהם בחינת תאוות אכילה ושתייה) מתגברים הם ממשכים

טעם גן עדן

תורה ס"ב [ו]

לעבוד את ה' עם היצר הרע

א] יש להבין מה משמעות העניין שצריך לעבוד את ה' בשני יצריך. כי הדבר פשוט שצריך להתגבר על היצר הרע, ומה חידוש דרשו חז"ל שצריך לעבוד את ה' גם כשיש יצר הרע?

אך במאמר דין מוגלה רביז"ל, שיש לכל אחד ואחד קושיות ואפיקורסות בלב, שהם מקשים על הלב להתעורר בתפילה ועבודה, כי אם היה אדם יודע ש'ה' עומד עליו בוודאי היה מתלהב ומדקדק מאוד בתפילתו. וזאת מחמת שהיצר הרע מסתיר מהאדם את ידיעת ה' ונסתם אצלו שבילי השכל, שגם הידיעה הפשוטה והבוררה לו אינו מאיר לו כעת, והלב נטמטם מלזכור זאת.

ב] סתימת שבילי השכל, נחשב אצל רביז"ל בשם 'קושיות' ו'חקירות', כי בדרך כלל אין האדם שם ליבו לכך שיש לו שאלה, מחמת התרדמה הכללית שכלל אינו מחפש שיש משמעות פנימית לבריאה. ורק כאשר ינסה האדם לעורר בצד החיובי מחשבות של ידיעה שבה מצד היצר טוב, אז ישים לב שמתעוררים אצלו קושיות דקות פנימיות המעוררות את בהירות הידיעה.

ג] נמצא שצריך לעבוד את ה' 'בכל לבבך' בשני יצריך, היינו מצד אחד, לעבוד את ה' כאשר היצר טוב מאיר ונפתחים שבילי שכלו בידיעה ברורה, בגלוי ממש. ועל יסוד זה של הבהירות, יחזק את עצמו 'באמונה' בשעה שהיצר הרע משיכה ומסתיר מחמת ה'סתם' - היינו מחמת שאין נגלה שם השם יתברך, מציאות בו 'סתמו' שבילי שכלו.

ד] בכל פעם שנסתם שבילי השכל אז צריך בדייקא להתחזק באמונה, היינו להשיב לעצמו תשובה של אמונה, לא תשובה של שכל, וכאשר מותרץ לעצמו תירוץ של אמונה, בזה הוא עובד את ה' עם היצר הרע המסתיר את הידיעה, כי במחשבה זו של אמונה הוא מקרב רחוקים, היינו שמקרב מציאות חדשה בו לא היה נתגלה כבודו יתברך, שזהו העניין שיתבאר בהמשך המאמר, שעיקר שלמות האמונה הוא כאשר מכניסים אדם רחוק להסתופף בצל כנפי השכינה.

וזהו לעבוד את ה' בשני יצריך, היינו במצב של בהירות הידיעה, ובמצב שנסתמו שבילי השכל שם צריך אמונה.

בניה של תכלית

"ויבכו העם בלילה ההוא", אמר רבה אמר רבי יוחנן אותה לילה ליל תשעה באב היה, אמר להם הקדוש ברוך הוא אתם בכיתם בכיה של חנם ואני קובע לכם בכיה לדורות (תענית כט.).

בכיה של חנם - - -

אי אפשר לנעול דלת לפני בכיה - - -

אבל, לאיזה תכלית אתה משתמש עם כח נפלא זה, כח הבכיה - - -

בתו' י"ד מספר רביז"ל על רבה בר בר חנה שדרכו הייתה להתפלל על רוחניות בלבד 'ששקל לתפילה שהוא לצורך הגוף, ואנחה בתפילה - הכל לצורך נשמתו, כי ממילא כשנתקן שם ברוחניות, נתקן גם בגשמיות', כלומר, רבה בר בר חנה אחז בדרגא גבוהה שכזו עד שהבין שבמקום שיתפלל על הג' שמיות לצורך הרוחניות, דהיינו להתפלל על פרנסה כדי שששמתו תוכל החזיק בתוך הגוף ויוכל לעבוד את השי"ת בשלמות, התפלל ישירות על מזונא דני שמתא, שתושלם נשמתו בהשגת אלוקות בתכלית הדבקות, ואז ממילא גופו יתקיים כדבעי.

וביאור הענין, הדנה האדם מורכב מגוף ונשמה, כל חלק בפני עצמו אינו זקוק למאכל, הגוף לבדו הוא כדומם על פני השדה ואינו זקוק לכלום, וכן הנשמה כשהיא אינה בתוך הגוף אינה זקוקת לכלום, אבל כשהם מתחברים יחד - הגוף והנשמה אז הם זקוקים לאכילה שתיה וכל שאר צרכי הגוף.

ברם, צורך זה שהאדם נצרך לאכילה ושתייה לצורך קיומו, אינו בשביל קיומו הגשמי אלא להשלמת העולם הרוחני, כמו שנאמר (דברים ח, ג) "כי לא על

עומק הפרשה

גם אתה נלי להשראת השכינה

ארץ אוכלת יושביה (במדבר יג, לב)

עומק מעשה המרגלים מבואר בכתבי הארז"ל (עין חיים שער לב פרק ד-ה ועוד) שדור המדבר ובפרט המרגלים עצמם נמשכו ממקום גבוה מאד, שהוא למעלה מבחינת ארץ ישראל ועל כן לא היו יכולים להכנס אליה.

לכאורה הדבר תמוה, אם כן למה נענשו כל כך על העונן הזה, עד שאמר עליהם השי"ת "עד אנה ינאצוני העם הזה" (שם יד, יא). ונענשו באופן נורא כל כך כמובא בגמרא (סוטה לה). והרי הם במדרגה גבוהה מארץ ישראל ואין ירדו אליה. מבאר מהור"ג שפנימיות כח ארץ ישראל הוא לקשר את הקדושה למטה, לחבר את חיי החולין ואת עבודת האדמה להשי"ת, המרגלים היו גבוהים מאד ולא היו יכולים להתחבר לחיי החולין, הם ראו את חיי הפאר של ארץ ישראל את הפירות העסיסים הגדלים בה, את יושבי הארץ הגסים כל כך, ולא האמינו שאפשר לחבר בין גדלותם ורום קומתם הרוחנית לחיי אדמה, חיים שמחוץ לשבעת ענני כבוד, חיים של טרדה ורדיפה אחר המחיה והכלכלה, חיים המעמידים לאדם סניגור רבים.

מתוך הסתכלות זו חזרו למדבר, לבני ישראל היושבים בצל שבעת ענני כבוד, אוכלים לחם של מלאכי השרת (וינא עה:) ושותים מים קדושים מבארה של מרים, אין להם שום טרדה וקושי המרחיקים אותם מהשי"ת, ודברו בגנות ארץ ישראל ציירו לפניהם את הכניסה לארץ ישראל כדבר המאבד את כל העליה הרוחנית ואת הקשר עם השי"ת, ארץ שאוכלים בה אכילה גשמית המרחיקה את האדם מהשי"ת, עובדים כל היום בעסקי חול כדי להביא מעט טרף ומחיה, וטרודים במחשבות על גשמיות כל היום כולו.

ישראל שטעמו טעם קרבת ה', והיו בתכלית המדרגה כמו

הלחם לבדו יחיה האדם כי על כל מוצא פי ה' יחיה האדם", היינו שחיות האדם לא נמשך עליו מגש' מיות המאכל אלא מהניצוצות המגולגלים במאכל זה, והם המחיים את האדם.

וכמו שסח הרה"ק ר' ברוך ממעזיבו' זי"ע שיהודי הנופל למשכב ל"ע ונזקק לסממני רפואה, אין זה אלא שסם זה נזקק ליהודי, כיצד, שיח זה גדל ביער עד אי שם בערבות אפריקה, בתוכו מגולגלות נש' מות המצפות לתיקונם, ואין מושיע להם, מה עשה מסובב כל הסיבות, הפיל יהודי זה למשכב שגם הח' ליש את ה'עבודת ה' שלו, ומתוך כך נוטל יהודי זה סם פלוני, שהוא אותו עשב המצפה לתיקונו, וחוזר לאיתנו לעבודת השי"ת, הרי שסם זה זכה לתיקונו הנצחי על ידי מחלתו של אותו יהודי.

ורבה בר בר חנה שאחז בדרגא שכזו שכל בקשתו הייתה לזכות למזונא דנשמתא שהוא יאיר לגופו שיוכל לעבוד את השי"ת.

אמנם אין זה דרך לכל אחד אלא רק למי שאחז בד' רגא כזו, וכל אדם צריך להתפלל על הגשמיות עצמה, וכמו שאמר רביז"ל למהור"ג ת' כשראה שחסר בבגדו כפתור 'וכי לא יאה לך לבקש מהשי"ת על כפתור', אבל תפילה זו צריכה כדי לשיוכל להגיע לרוחניות שבדבר, שיהיה לבו פנוי לעבודת ה' וכו', ולא לבכות בכיה של חנם, בכיה שאין בה רצון ותשוקה לרו' חניות אלא לגשמיות בלבד, בכיה על עסקי העולם הזה, בכיה שעליה זועק בספר הזוהר 'כלוהו צווחין בצלותין ביומא דכפורי כללבים הב הב לנא מזונא', בכיה זו פגם גדול הוא.

יזכנו השי"ת להתפלל תפילה כזו שהיא "אחת שא' לחי... שבת' בבית ה' כל מי חיי וכו'" אכ"ר.

שאמרו חז"ל (פסיקתא רבתי יד) שהיו 'דור שכולו דעה', ככשמעו על הידידה הנוראה העומדת לפניהם מיד 'ותשא כל העדה ויתנו את קולם ויבכו העם בלילה ההוא' (במדבר יד, א).

אך באמת זה היה פגם נורא בכח קדושתה של ארץ ישראל, כי מהות ארץ ישראל היא המשכת הקדושה למטה, בכח קדושת ארץ ישראל יכול האדם לעסוק בעבודת האדמה, להיות טרוד כל היום על המחיה ועל הכלכלה, לאכול לחם גשמי ולשתות מים גשמיים, אבל לקדש את אותה אכילה גשמית, להיות טרוד אחר גשמיות אבל לזכור בה מהשי"ת - כל אחד כפי יכלתו, ובה הוא משלים את הגשמיות.

יתרה מכך, דווקא חיבור זה הוא המשלים את נפש האדם, אדם היושב בענני כבוד אינו אדם השלם, שלמות האדם היא דווקא בהיות 'אחיד בשמיא ובארעא' (כמובא בזה"ק בארשית לא), רגליו נטועות בארץ אבל הוא עמל להכניס בראשו מחשבה של אמונה והתחזקות, זו היא שלמות האדם.

ולחיפך כשאנו מחשיב חיבור זה, אלא בוכה ומתלונן על ירידתו לעמל העולם בדרך של הסתרת פני ה', הרי הוא בבחינת 'וכל מנאצי לא יראוה' ח"ו, עד שיאיר עליהם אורו של משה רבינו שהוא זכה בעיקר למעלה זו 'דאחיד בשמיא ובארעא' והאיר עליהם הארה זו ועצות שיתנו להם כח לעמוד בעבודה זו בהצלחה.

זה היה כח יהושע וכלב, יהושע קיבל את דעת משה רבינו בשלמות כזו, עד שהיה יכול לקשר את העליונים והתחתונים בשלמות, וכלב בראותו את צרת נפשו שהוא רואה את צורת הארץ הלך והשתטח על קברי אבות (סוטה יד:) בתפילה וזעקה שינצל מטעות זו ויצליח לקשר את גשמיותה של ארץ ישראל לרוחניות, וזה זה הבטיחו השי"ת "ועבדי כלב עקב הייתה רוח אחרת עמו וימלא אחרי, והביאותי אלי הארץ אשר בא שמה ודעו יורישנה".

לדבר ולדבר ולא לצפות לשינוי

כל אחד אוהב לראות תוצאות תיכף ומיד. וזהו מניעה גדולה בכל דבר שבקדושה, שכל אחד מוכן להשקיע הרבה, רק כאשר מובטח הוא לראות הצלחה. ובעיקר בעניין החינוך, שם כמעט לא שייך לראות הצלחה מיידית. ההיפך הוא הנכון כל עצה חינוכית שיש בה תוצאה מיידית, מסתמא אינה עצה אמיתית ושוורשית, אלא עצה שהיא כעין טלאי המכסה בעייה עמוקה יותר.

כי חינוך משמעותו לבנות מבפנים את הילד, וזה לא שייך לעשות על ידי עצה זריזה שרואים בה תיכף הצלחה. ואף אם יאמר האדם שהוא רואה בחוש הצלחה מהירה, אין זו ראייה כלל וכלל שכן ימשיך בשנים הבאות.

'חינוך' הוא כמו זריעה, וכמו שבזריעה צריך המתנה זמן רב, על ידי השקאה וטיפול עד שיתבשל מפנים, כך גם בחינוך. והגם, שבדורינו נתחדשו שיטות רבות לגדל פירות וירקות בשליש מזמן הגידול הטבעי שלהם, אך התוצאות בהתאם, הפירות והירקות הגדלים בחומרים שונים המזרזים הגידול, אכן גדלים יפים למראה העין, אך טעמם כבר אינו טעם טבעי שה' נתן בהם, ואין בהם את כל יסודות הבריאות שטבע השם יתברך בכל פרי וירק.

כך גם בחינוך צריך המתנה רבה, להשקיע כמה שיותר בכל עניין של חינוך, ולא ידחוק לראות תיכף ומיד תוצאות.

ועיקר ענין זה שייך לגבי השקאת הילדים על ידי שיחות של דעת והשקפה, שזהו עיקר החינוך האמיתי. למרות שצריך כלים של גבולות ומשמעת, דין ועונש וכו', אבל כל אלו משמשים רק ככלים להטמיע את החינוך האמיתי, החינוך עצמו הוא הרבה שיחות ודיבורים, לבנות יסודות אמתיים.

ולענין זה צריך הרבה מאוד סבלנות, כי שיחה ודיבור של יראת שמיים הוא הכלי הטוב ביותר בחינוך, אך אין רואים מדרך זו ישועה מיד. וצריך להתמיד בזה כמה שיותר, אין כמעט שיחה שנוכל להצביע עליה שהיא השיחה שתועיל ותבנה את הילד. מה שבונה ילד הוא ריבוי שיחות במשך שנים.

וכמו שר' נתן צ"ל בעצמו כותב (ימי מוהר"ג סעי' פ"ב - פ"ג): שהבין מרביז"ל שאפילו שצריך לדבר הרבה עם בני אדם ביראת שמיים, עם כל זה קשה מאוד לפעול אפילו פעולה קטנה כחוט השערה אצל בן אדם שיש לו בחירה.

ומעיד על עצמו שהיה נער אחד שהיה רחוק מלהתמיד כראוי בלימודו, והיה מרבה לדבר עמו הרבה מאוד כל ימות החורף שיכנס יותר להתמדת הלימוד, ואף על פי כן פעל רק מעט בדיבורו עמו, ורק לאחר זמן רב באמצע ימות הקיץ, זכה שיתעורר אותו נער להתמיד הרבה בלימודו.

כי בענין זה צריך הרבה התמדה ולא לבדוק לאחר כל שיחה עם פעל בדיבורו עמו, רק להשקות ולהמתין, ובוודאי שבמשך השנים, ריבוי הדיבורי אמתי שמדברים בנועם וברצון, יכנסו ללב ויפעלו פעולה טובה.

◆ **בשורה טובה תדשן עצם:** בס"ד החל לצאת מדי חודש חוברת מיוחדת משיעורו של הרב החסיד רבי יעקב מאיר שטער שליט"א, בו מבאר את דברי ההתחזקות הנפלאים והנוראים המובאים בספרה"ק 'משיבת נפש'. לטעימת השיעור (אידיש) או להשאת הודעות למערכת וכן לקבלת החוברת בדיוור ישיר, חייגו: מכון 'דורשי יחודך', 0765997840. בארה"ב: 7185865199.

◆ **התורה הזמנית:** ב"ה קמפיין 'טעמו וראו' שעל ידי ארגון 'לטיל בתורתנו' הולך ומתרחב, ורבים ממבקשי ה' בהיכלי התורה והחסידות מתקבלים לטעום ולראות בנועם זיו מספרה"ק ליקוטי מוהר"ן. חוברות לימוד מחולקות במקדים ובדוכני 'בלוי ספרים', בהם נפתח שער בגדולת ספרו הק' ודרכי העיון בו. כמו כן, מאות (!) נרשמו למסלולי הלימוד המבחינים, המלגות וההגרות, בקו הייעוץ 0773362063, בו גם הועלו לתועלת הלומדים המתחילים ישיעורים בהינים על התורה הזמנית, בבקאות ובעיון, בלה"ק, אידיש ואנגלית.

◆ **מה הייתה כוונת הבריאה?** הפועל! ספר חדש ומטלטל שכבר חידש חידש רבים, המלקט מספרי ליקוטי הלכות דיבורים בוערים על עיקר מטרת קיומנו כאן. 'כוונת הבריאה', 026316230.

◆ **אומן:** משרד התחבורה האוקראיני מודיע כי החל מימים אלו, יוגדלו משמעותית קווי הרכבות מוורשה שבפולין, לקייב. קווים אלו יעילים בעיקר בתקופה זו בה חסידי ברסלב צועדים בדרכי התחנות בדרכם אומנה מבירות אירופה השונות. כולנו מתחזקים יחד בתפילה למען קיום צוואת רבינו ז"ל, גם בראש השנה תשפ"ד; שיתבטלו המניעות, וחלילה לא יגדלו. **זכור! כל תפילה פועלת!**

י"ל ע"י מכון עלה לתורה
בבל עניין או להצטרפות למנויים בדוא"ר
A028080148@GMAIL.COM
מקס או הודעה קולית 02-8080148
במקרים מיוחדים:
054-8591148 | 053-3175211
המקור: סגרת מידע יום ראשון בשעה 19:00

החיזוק השבועי

זוהו: "ונחיי בעינינו פהגבים וכן היינו בעינייהם", שפמזו שהיו בעיני הנפילים, שלא נחשבו בעיניהם רק פהגבים בעלמא ולא האמינו שה' יתברך מקבל נחת מהם, כמו כן היו הפורגלים בעיני עצמן, פי התלבש בהם הקטרוג ונחשבו בעיני עצמן פהגבים בעלמא, ונפלו מהאמונה האמתית שה' יתברך מקבל תענוג ושעשועים מבני אדם דיקא אפילו מהנמוכים ביותר:
ליקוטי הלכות, נדדים ד, יז

יהלום
גם בשאול תחתיזת יכולין לקרב את עצמנו להשם יתברך:
משיבת נפש א'

מובא בזה"ק ש'לכב' ידע שהוא בסכנה גדולה להכשל ח"ו בחטא, ומי שנמצא בסכנה אינו מסתכל על כלום, ועל כן לא חשש להשתטח על קברי אבות.

ולימוד גדול יש לנו מזה שיעקר משמעות ההשתטחות על קברי צדיקים הוא לא על בעיות גשמיות, אלא בעיקר על הסכנה בה אנו שרויים, סכנת עצת המרגלים, אלו העיניים, הלב והמוח של האדם שמרגלים את העולם, לתור אותה לראות האם כדאי הוא העולם להנות ממנו, ובאופן הזה יש לבוא על קברי הצדיקים, לזעוק ולבקש ישועה, כי הוא סכנה גדולה יותר מכל סכנה אחרת שיכול להיות בעולם.

ואם מקובל בעולם לנסוע לקברי צדיקים בשעת צרה, חולי או קושי פרנסה וכדו', יותר מכך צריך להרגיש כלפי הצרה התמידית של עצת המרגלים שרוצים להכשילנו ח"ו.

אך יותר מעצם התפילה להנצל מהחטא עצמו, יש להתפלל להנצל מ'עצת' המרגלים, היינו מההסתכלות המקולקלת על החיים, הסתכלות של גשמיות. וכמו שמשוה רבינו בירך את יהושע 'ה' וישיעך מעצת המרגלים'.

על מה יש להתפלל בעיקר בקברי צדיקים?

כשהלכו המרגלים לארץ ישראל, וראה כלב את הילוך הרוחם, היה לו פחד שמא ישכל בחטאם, וכיון שראה שלא נתברך מפי משה כמו חבירו יהושע בן נון, לכן הבין שהוא בסכנה גדולה, והלך במסירות נפש ממש להשתטח על קברי אבות, כי ידע שכח הצדיקים אשר בארץ המה, גדול עד מאוד, שיכולים להצילו מהחטא.

ומי שרואה שאינו זוכה להתקרב כראוי לצדיקים, לשמשם ולידע דרכי עצתם כמו יהושע בן נון ששמש את משה רבינו, הרי שהוא מוכרח להשתטח על קברי הצדיקים שוכני עפר הק'. כי הוא הכח העיקרי שיש בקברי צדיקים (ליקו"ה נדרים ד' - ג'), ואדרבא לאחר מיתתם של הצדיקים יש להם את הכח להמשיך את כל העולם להשי"ת יותר מבחייהם (ליקו"ה חול המועד ד', קרחה וכתובת קעקע ג' ועוד). ועל כך יש להתעקש שם בעיקר לפעול ישועה רחנית.

הלכה פסוקה מאת הרה"ג ר' שמעון אנשין שליט"א | מוצ' בעיר בית שמש יצ"ו

הלכות הנוגעות ל'קידושא רבא' (א)

כיסוי המזונות
א. מה שצריך לכסות את החלות בשעת הקידוש, יש שולשה טעמים (ש"ע רעא טו, ומש"ב ושת"צ שם): א) זכר למן שהיה מונח בין שני כסויים. וזה שייך רק ב'לחם משנה' ולא במזונות (הגרש"א, ב"ש"כ מז הערה קכה). ב) מפני שבהסרת הכיסוי נראה כאילו הובא עכשיו הלחם לכבוד שבת. וזה שייך רק בקידוש הלילה ולא ביום. וגם אינו שייך כל כך במזונות (הגרש"א שם). ג) שלא יראה הפת בשרתו שאין מברכים עליו תחילה. וזה שייך גם במזונות (שם). ו"א שיה שייך רק בלחם שהוא עיקר מאכל האדם (וכו').

ב. בסעודת היום שאוכלים 'חלות', אזי כשאחד מקדש לכולם ושאר המסובים יוצאים ממנו - דעת גדולי הפוסקים 'שכולם' חייבים לכסות את החלות שלהם (ש"כ, מז כה. ובמש"ב הוצאת דרוש, רעא 48. נשמט שבת, ב - א. אך בשלח שלמה רעא טז ג, כתב שנהגים להקל בזה). אמנם כשאוכלים ביום רק 'מיני מזונות' - אזי לפי האמור לעיל שייך זאת רק למי שטועם מן היין, כי הרי מי שאינו טועם אינו מבייש (הגרש"א ב"ש"כ שם).

ג. בקידושא רבה שאוכלים רק מזונות: (א) המקדש בעצמו - לכתחילה יש לו לכסות את המזונות המונחים לפניו. ואם קשה הדבר, אין למונע מלעשות קידוש (כי כאמור אין בה שני הטעמים הראשונים). (ב) שאר המסובים שאינם מקדשים בעצמם אלא יוצאים ממנו - אזי אם אין טועמים מן היין, אינם צריכים לכסות (כ"ל בסעיף ב).

א. מי שיוצא מן המקדש - יש לו להזהר

מיין הקידוש, נכון שיסכה את המזונות המונחים לפניו. והמיקל בזה שלא לכסות יש לו על מה לסמוך (כ"ל בס"ב מהגרש"א, ובסעיף א אות ג מה"א).

ג) 'מפה שקופה' - י"א שנחשבת ככיסוי הגון לענינו, וי"א שאינה נחשבת ככיסוי (ראה מש"ב דרוש, רעא 47, שלהגרש"א מועיל, ולהגר"ק אין מועיל. ובנשמט שבת ב ג, שיש להחמיר).

טעמית יין מכוס של קידוש
מצוה מן המובחר שיטעמו כל המסובים מכוס הקידוש, אך אינו חובה (ש"ע רעא ד). אמנם מי שטעם רק קצת יין [פחות ממלא לאומין], נכנס לספק אם צריך לברך על מה ששותה אחר כך משאר משקים (מש"ב קע"ג וביה"ד"ה יין). ואין בזה חילוק אם יוצאים בברכת הגפן המקדש או מי שמברך בעצמו. ולכן, מי שעתיד לשתות שאר משקים בהמשך הקידושא רבא, יעשה כך:

- לא לטעום מן היין כלל כיון שאינו חובה לטעום, ואז יוכל וצריך לברך המשקים.
- או לשתות כשיעור 'מלא לאומין' יין [לא פחות מ 45 סמ"ק], ואז לא יברך על המשקים.
- או לאכול דבר שברכתו 'שהכל ולפטור בזה את המשקים'.
- או לבקש ממי שלא טעם מן היין כלל, שיוציא אותו בברכת שהכל.
- ומי שבכל זאת טעם רק קצת מהיין - נראה שלא יברך על המשקים ששותה אח"כ (וספק ברכת לחק, וגם ביה"ד כתב 'כפון שישתה').

שיחה
א. מי שיוצא מן המקדש - יש לו להזהר

שלא לדבר וכן לא להתחיל לאכול, עד שישתה המקדש כשיעור מלא לאומין, או לפחות כבר טעם קצת מהיין. וזאת אפילו כשאין רוצה לשתות מן היין (ש"ש"כ מז ב, מכמה פוסקים).

וכן יש להזהר מלענות אמן בטרם סיים המקדש לברך [ובשימת לב אפשר להבחין שהרבה עונים אמן כשהמקדש אוחז עדיין בתיבת 'הגפן'] ובדיעבד מי שדיבר או התחיל לאכול, אפילו לפני שהתחיל המקדש לשתות - יצא די חובת קידוש (שם 1).

ב. אמנם מי שבידעתו לשתות מן היין ורוצה לצאת בברכת הגפן של המקדש - אסור לדבר עד שישתה בעצמו את היין. ואם דיבר, יש לו לחזור ולברך הגפן בעצמו על מה שרוצה לשתות (ש"ע קס"ד 1).

ג. אך דע, מי שאינו רוצה לשתות יין כלל, או שמברך בעצמו על היין - הרי לאחר ששתה המקדש כמלא לאומין, אפשר להפסיק ולדבר, ואין שום חובה או ענין לשתוק עד שמתחילים לאכול המזונות (פשוט).

הכוס של קידוש
לכתחילה יש להדר לקדש על כוס של מותנת או זכוכית. והעושה קידוש על כוס חד פעמית, יש לו על מי לסמוך, ובפרט כאשר קשה קצת להשיג כוס רגילה (י"א שאינו נחשב לכלי לבי נט"י וסוס של ברכה. וי"א שנחשב לכלי הנון, אלא משום הידור מצוה יש לקדש על כוס רגילה - ראה דבריהם במש"ב דרוש קנט 1, וקפ"ג. וכן בצייץ אליעזר כג, שמתני לכתחילה. והגרש"א בש"ש"כ מז הערה נט, שאין להקפיד ביותר אם אין כוס אחרת). אך אין שום ענין וטעם לקחת שתי כוסות חד פעמית! (פשוט).

כלל יצבור מבקשה ה' שחיי הנימיות החסידות תשוקקים לרום את הדעת ולהלבי את הלב. מוזמנים להצטרף לפרוייקט 'עמנו וראו' לטעום את שמק פיסות תורתו הקדושה של רבי נתן מברסלב ז"ע. בספרק ליקוטי מוהר"ן. לשיעורים מידע ומפרטים על התריקט, הגרלות והמלנות חייג עכשיו! 077-336-2063 או במדורת נדרים פלום

גם
מי עקר כל הדברים הן התחלה, כי 'כל התהלות קשות' מחמת שיוציא מהפך להפך (ליקוטי מוהר"ן, תורה ט, מאמר יוסב ויטב אלוקים)